

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería en saúde mental

Materia	Enfermería en saúde mental			
Código	V53G140V01305			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Iglesias Víctor, María Laura			
Profesorado	Iglesias Víctor, María Laura Vallejo Curto, María del Carmen			
Correo-e	lauraiglesiasvictor@yahoo.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	A materia de enfermaría en saúde mental pretende dotar aos alumnos das ferramentas necesarias que lles permitan previr, recoñecer, tratar e manexar a *sintomatología das enfermidades mentais,prestando unha atención técnica e profesional acorde ás necesidades de saúde da poboación atendida e tendo en conta os avances técnicos e científicos actuais. Aprenderase a realizar plans de coidados enfermeiros utilizando a *taxonomía *NANDA baseándonos nos patróns funcionais de *Marjory Gordon, destinados ás persoas con enfermidade mental e a súa contorna. Ademais trataranse os aspectos legais e deontolóxicos relacionados coa saúde mental.			

Competencias

Código	
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións da saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionarlles axuda nesas situacións.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
C51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Saber a clasificación e clínica dos trastornos mentais e os coidados de enfermaría asociados a eles.	C10
	C12
	C24
	C31
	C32
	C51

Contidos

Tema

Introdución á saúde mental.

TEMA 1. Historia da psiquiatría.
TEMA 2. Concepto de saúde mental. Modelos explicativos do enfermar en Psiquiatría.
TEMA 3. Enfermaría de Saúde Mental e psiquiátrica: evolución ao longo da historia. Situación actual.
TEMA 4. Rede asistencial e papel da enfermaría nos distintos dispositivos.
TEMA 5. A entrevista en psiquiatría.
TEMA 6. Clasificacións das enfermidades psiquiátricas.
TEMA 7. Valoración psiquiátrica de enfermaría. Rexistros.

Comunicación e relación terapéutica.	TEMA 8. A comunicación terapéutica. Bases da relación co paciente
Psicopatología	TEMA 9. A exploración psicopatolóxica TEMA 10. Trastornos mentais orgánicos TEMA 11. Trastornos por abuso de sustancias TEMA 12. Esquizofrenia e outros trastornos psicóticos TEMA 13. Trastornos do estado de ánimo TEMA 14. Trastornos de ansiedade TEMA 15. Trastornos somatomorfos TEMA 16. Trastornos da conduta alimentaria TEMA 17. Trastornos do sono TEMA 18. Disfuncións sexuais TEMA 19. Trastornos do control de impulsos TEMA 20. Trastornos da personalidade TEMA 21. Trastornos máis habituais na infancia e a adolescencia TEMA 22. O paciente suicida TEMA 23. Urgencias en psiquiatría. O paciente axitado
Terapias interactivas	TEMA 24. Tratamentos biolóxicos en psiquiatría: farmacoloxía, TEC. TEMA 25. Tratamentos psicolóxicos
Coidados de enfermaría nos distintos trastornos mentais	TEMA 26. Consideracións éticas e legais no enfermo mental TEMA 27. Plans de coidados. Padróns funcionais. TEMA 28. Plans de coidados e actuación de enfermaría nos distintos trastornos mentais. TEMA 29. Actuación de enfermaría nos distintos tratamentos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	46	95	141
Seminarios	4	0	4
Obradoiros	1.5	0	1.5
Estudo de casos/análises de situacións	0	2	2
Probas de tipo test	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou grupais que desenvolven os estudantes.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Entrevista co alumnado, revisión e orientación para a realización das diferentes actividades levadas a cabo.
Obradoiros	Entrevista co alumnado, revisión e orientación para a realización das diferentes actividades levadas a cabo.
Estudo de casos/análises de situacións	Entrevista co alumnado, revisión e orientación para a realización das diferentes actividades levadas a cabo.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminarios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Deste xeito, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	10	C10 C12 C24 C31 C32 C51
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	10	C10 C12 C24 C31 C32 C51
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	80	C10 C12 C24 C31 C32 C51

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

J.Vallejo Ruicoba, **INTRODUCCIÓN A LA PSICOPATOLOGÍA Y A LA PSIQUIATRÍA**,
Joana Formés Vives, **ENFERMERÍA DE SALUD MENTAL Y PSIQUIÁTRICA. VALORACIÓN Y CUIDADOS**, 2ª edición,
NNN CONSULT,
Marion Johnson, **VÍNCULOS DE NOC Y NIC A NANDA-I Y DIAGNÓSTICOS MÉDICOS**, 3ª edición,
Carlos J. van der Hofstadt Román, **TÉCNICAS DE COMUNICACIÓN PARA PROFESIONALES DE ENFERMERÍA**, 1ª edición,
Joana Fornés Vives. Mª Consuelo Carballal Balsa, **ENFERMERÍA DE SALUD MENTAL Y PSIQUIÁTRICA. GUÍA PRACTICA DE VALORACIÓN Y ESTRATEGIAS DE INTERVENCIÓN**, 1ª edición,
Louise Rebraca Shives, **ENFERMERÍA PSIQUIÁTRICA Y DE SALUD MENTAL CONCEPTOS BÁSICOS**, 6ª edición,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas III/V53G140V01306
Prácticas clínicas IV/V53G140V01405
Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría xeriátrica e cuidados paliativos/V53G140V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía/V53G140V01102
Prácticas clínicas I/V53G140V01208
Prácticas clínicas II/V53G140V01303